

คำถาม - คำตอบ โกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. ข้อพิพาทประเภทใดบ้างที่สามารถขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องได้ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

คำตอบ ข้อพิพาททางแพ่ง ที่สามารถไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องได้ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก่

๑. ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มีใช้ข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์
 ๒. ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์มรดก
 ๓. ข้อพิพาทอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
- ข้อพิพาทอื่นนอกจาก ๑. ๒. และ ๓. ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ข้อพิพาททางอาญา ที่สามารถไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องได้ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก่

๑. ความผิดอันยอมความได้
 ๒. ความผิดลหุโทษตามมาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ และมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
๒. ศาลใดบ้างที่มีอำนาจไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒
- คำตอบ ศาลที่อำนาจไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก่ กลุ่มศาลอาญาในกรุงเทพฯ กลุ่มศาลแพ่งในกรุงเทพฯ ศาลจังหวัด และศาลแขวง แต่ไม่รวมถึงศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง และศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค

๓. ใครที่มีสิทธิทำหน้าที่เป็นคนกลางดำเนินการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

คำตอบ ผู้ไกล่เกลี่ยที่ขึ้นทะเบียนตามระเบียบสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ในการทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย ผู้ไกล่เกลี่ยมีสิทธิเบิกค่าตอบแทนได้หรือไม่

คำตอบ ผู้ไกล่เกลี่ยมีสิทธิเบิกค่าตอบแทนเป็นรายเรื่อง เรื่องละ ๑,๐๐๐ บาท

๕. เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตาม พ.ร.บ. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ใครมีหน้าที่ตรวจและรับคำร้อง

คำตอบ ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการประจำศาลยุติธรรมหรือผู้อำนวยการสำนักงานประจำศาลยุติธรรม

๖. เมื่อผู้อำนวยการฯ มีคำสั่งรับคำร้องแล้ว ต้องดำเนินการต่อไปอย่างไร

คำตอบ ให้เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเชิญชวนไปให้คู่กรณีอีกฝ่ายพร้อมสำเนาคำร้องโดยวิธีลงทะเบียนตอบรับ และกำหนดให้ตอบกลับภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันส่งคำร้อง เว้นแต่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายร่วมกันยื่นคำร้อง

๗. หากคู่กรณีอีกฝ่ายไม่ตอบรับภายในกำหนด ให้ดำเนินการต่อไปอย่างไร

คำตอบ หากคู่กรณีอีกฝ่ายไม่ตอบรับภายในกำหนด ให้ถือว่าคู่กรณีอีกฝ่ายไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้จำหน่ายคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ

๘. หากคู่กรณีอีกฝ่ายสมัครใจเข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ดำเนินการต่อไปอย่างไร

คำตอบ หากคู่กรณีอีกฝ่ายสมัครใจเข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้เจ้าหน้าที่แจ้งผู้ยื่นคำร้องทราบโดยเร็ว และให้ผู้ยื่นคำร้องฯ เรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายเพื่อกำหนดวันและเวลาดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และเสนอรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ยและเลือกผู้ไกล่เกลี่ย

๙. ขั้นตอนการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยเป็นอย่างไร

คำตอบ ในวันนัดกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ยและเลือกผู้ไกล่เกลี่ย ให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงกันกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ย และเลือกผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ย โดยในการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. กรณีผู้ไกล่เกลี่ยหนึ่งคน ให้คู่กรณีร่วมกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
๒. กรณีผู้ไกล่เกลี่ยสองคน ให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยฝ่ายละหนึ่งคน
๓. กรณีผู้ไกล่เกลี่ยสามคน ให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยฝ่ายละหนึ่งคนและให้คู่กรณีทุกฝ่ายร่วมกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนที่สาม

คู่กรณีอาจขอให้สำนักอำนวยการประจำศาลยุติธรรมหรือสำนักงานประจำศาลยุติธรรมเสนอรายชื่อของผู้ที่เหมาะสมจะเป็นผู้ไกล่เกลี่ย หรืออาจตกลงกันให้สำนักอำนวยการประจำศาลยุติธรรมหรือสำนักงานประจำศาลยุติธรรมเป็นผู้แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยให้คำนึงถึงคุณสมบัติ ทักษะ ความเหมาะสมแก่ลักษณะข้อพิพาทและความพอใจของคู่กรณีทุกฝ่ายเท่าที่จะพึงกระทำได้ และต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งด้วย

๑๐. เมื่อไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งแล้ว คู่กรณีตกลงกันได้ ให้ดำเนินต่อไปอย่างไร

คำตอบ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้

๑๑. หากคู่กรณีฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ทางแพ่งแล้ว แต่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องดำเนินการอะไรได้บ้าง

คำตอบ คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องอาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาททางแพ่ง และต้องกระทำภายในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้

๑๒. หากคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องไม่ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาททางแพ่งภายในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ จะมีผลประการใด

คำตอบ ถ้าคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องไม่ได้ร้องขอภายในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทจะมีผลทำให้มูลหนี้ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาททางแพ่งนั้นเป็นอันระงับไป

๑๓. ศาลในที่นี้หมายถึงศาลใด

คำตอบ ศาลในที่นี้ หมายถึง ศาลที่มีการทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางแพ่งในเขตศาลนั้นหรือศาลที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาข้อพิพาทซึ่งได้มีการไกล่เกลี่ยนั้น

๑๔. คู่กรณีฝ่ายที่ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาททางแพ่งต้องเสียค่าขึ้นศาลหรือไม่

คำตอบ คู่กรณีฝ่ายที่ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาททางแพ่งต้องเสียค่าขึ้นศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในอัตราเดียวกับคำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศ (ทุนทรัพย์ไม่เกินห้าสิบล้านบาท คิดอัตราร้อยละ ๐.๕ ของ

จำนวนที่ร้องขอให้ศาลบังคับ แต่ไม่เกินห้าหมื่นบาท สำหรับทรัพย์ส่วนที่เกินห้าสิบล้านบาทขึ้นไป คิดอัตราร้อยละ ๐.๑)

๑๕. เมื่อศาลได้รับคำร้องขอให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาททางแพ่งและคู่กรณีฝ่ายที่ยื่นคำร้อง เสียค่าขึ้นศาลครบถ้วนแล้ว ศาลต้องดำเนินการต่อไปอย่างไร

คำตอบ ศาลต้องนัดไต่สวน และส่งสำเนาคำร้องให้คู่กรณีอีกฝ่ายคัดค้านก่อนหรือภายในวันนัด และเมื่อศาลไต่สวนแล้ว ให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท เว้นแต่ความปรากฏแก่ศาลหรือ คู่กรณีซึ่งถูกบังคับตามข้อตกลงนั้นพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า

๑. คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท
๒. มูลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงระงับข้อพิพาทมีลักษณะเป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย เป็นการพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
๓. ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากกลฉ้อฉล บังคับ ชูเชื้อ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ
๔. มีเหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยที่มีผลต่อการทำบันทึกข้อตกลงอย่างมีนัยสำคัญ

๑๖. เมื่อศาลมีคำสั่งแล้ว คู่กรณีจะอุทธรณ์คำสั่งศาลได้หรือไม่

คำตอบ เมื่อศาลมีคำสั่งแล้ว ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งศาล เว้นแต่

๑. ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท
๒. ศาลมีคำสั่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท
๓. ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๗. เมื่อศาลชั้นอุทธรณ์มีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว คู่กรณีจะฎีกาได้หรือไม่

คำตอบ ไม่ได้ เนื่องจากคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์เป็นที่สุด ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๓ วรรคท้าย

๑๘. การออกเลขสำนวนไถ่เกลี้ยก่อนฟ้องตามพระราชบัญญัติการไถ่เกลี้ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ดำเนินการอย่างไร

คำตอบ การออกเลขสำนวนไถ่เกลี้ยก่อนฟ้องตามพระราชบัญญัติการไถ่เกลี้ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ดำเนินการดังนี้

- เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้อง ให้ออกเลขสำนวน กฟ ดำ
- เมื่อคู่กรณีอีกฝ่ายไม่ประสงค์เข้าร่วมการไถ่เกลี้ย หรือเมื่อการไถ่เกลี้ยสิ้นสุดไม่ว่าการไถ่เกลี้ยสำเร็จหรือไม่สำเร็จ ให้ออกเลขสำนวน กฟ แดง
- เมื่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งยื่นคำร้องขอให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ให้ออกเลขสำนวน กฟบ ดำ
- เมื่อศาลมีคำสั่งยกคำร้องหรือมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ให้ออกเลขสำนวน กฟบ แดง